

Kärkölen kunta

Viite: Lausuntopyyntö 24.2.2025

Asia: Kärkölen kunnan rakennusjärjestys, ehdotus

Kärkölen kunta on käynnistänyt rakennusjärjestyksen uudistamisen. Tavoitteena on päivittää rakennusjärjestys vastaamaan 1.1.2025 voimaan tullutta uutta rakentamislakia (751/2023). Valmisteluvaiheen lausuntopyyntö (OAS/luonnos) ei tavoittanut alueellista vastuumuseota. Lahden museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu ehdotusvaiheen rakennusjärjestysehdotuksesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Rakennusjärjestykseen tulee sisällyttää alakohta *Muinaisjäännökset* luvun 6. *Rakentaminen erityisalueilla*, kohdan 25§ *Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet* alle. Tämä syystä, että hyvin usein ihmisillä ei ole tietoa muinaijäänöksistä, mitä niillä tarkoitetaan ja mitä niiden suojele tarkoittaa. Varsin yleinen harhakäsitys on myös se, että muinaijäänös on lainsuojaama vasta kun museoviranomainen on todennut sen sellaiseksi (eli kun jättää kertomatta löydöstään, ei lainsäädäntö päde). Kohdassa *Muinaijäännökset* on tuotava esiin seuraavat asiat:

Kiinteät muinaijäännökset ovat muinaijmuistolain rauhoittamia maaperässä säilyneitä rakenteita ja jälkiä ihmisen muinaijesta toiminnasta. Muinaijäänösalueilla muinaijäännöksen kajoaminen on kiellettyä ilman Museoviraston lupaa. Rakennushanketta suunniteltaessa tulee selvittää lähiympäristön mahdolliset muinaijäännökset ja hankkeen vaikutus niihin. Tiedot muinaijäänöksistä löytyvät Museoviraston ylläpitämästä muinaijäänösrekisteristä (www.kyppi.fi). Kiinteän muinaijäännöksen ja sen suoja-alueen määrittelee museoviranomainen. Jos rakennuspaikalla tai sen läheisyydessä sijaitsee muinaijäänös, tulee rakennushankkeeseen ryhtyvän hyvissä ajoin neuvotella museoviranomaisen kanssa maankäyttöä koskevista suunnitelmistaan ja pyytää suunnitelmista alueellisen vastuumuseon lausunto. Ennen rakentamiseen ryhtymistä ja rakentamisen aikana tulee toimia museoviranomaisen määrittelemällä tavalla.

Muinaijäännökset ovat muinaijmuistolain 1 §:n mukaisesti rauhoitettuja heti löytyessään ilman erillistä suojelupäätöstä. Jos sellaisellakin alueella, josta ei ole tiedossa kiinteitä muinaijäänöksiä, rakentamisen yhteydessä havaitaan merkkejä mahdollisesta muinaijäännöksestä, on työt lain mukaan keskeytettävä ja ilmoitettava asiasta museoviranomaiselle (MML 14 §).

Viittaus: Muinaijmuistolaki 295/63

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Luku 1 Yleistä 1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä ja tavoite. Museo ehdottaa, että tavoitteissa mainittaisiin kulttuuriympäristön arvot ja niiden vaaliminen, kestävä kehitys sekä ilmastonmuutoksen torjunta.

Luku 2 Rakennuskohteen rakentaminen 5 § Yleiset määräykset. Museo pyytää täydentämään lausetta seuraavasti: Rakennuskohteen tulee muodostaa ympäristöön sopuuhainen sekä alueen luonto-, maisema- ja *kulttuuri*historialliset arvot huomioon ottava kokonaisuus. Luvussa on asianmukaisesti huomioitu ympäristön arvojen vaaliminen, kestävä kehitys sekä ilmastonmuutoksen hillintä uudisrakennushankkeissa.

Luku 6 Rakentaminen erityisalueilla 25 § Arvokkaat suojellut ympäristöt ja kohteet. Museo pitää hyvänä asiana, että suojeltuja rakennuksia ja alueita koskevat määritelmät ja määräykset on koottu samaan kappaleeseen. Valtakunnallisten inventointien kohdalla tulee mainita myös vuosiluvut seuraavasti: RKY 2009 sekä VAMA 2021. Puhuttaessa maakunnallisista inventoinneista museo pyytää lisäämään inventointien nimet MARY 2024 ja MaMa 2024.

Museolla ei ole Kärkölän rakennusjärjestyksen ehdotusvaiheeseen muuta huomautettavaa.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Tomi Kuljukka
rakennustutkija	Satu Taivaskallio
korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/927/10.03.00.00/2025

28.2.2025

Alueellinen vastuumuseo